‘Aantallen tellen’

Ze wonnen de prestigieuze titel ‘Mooiste Schaap van Nederland’ met één van hun Swifters. Ab en Hermien Teunissen zijn maar wat trots erop. Ze relativeren ook. Hun Swifters zijn rendementschapen en geen elitedieren. De productie telt, de aantallen.

08-09-10_profrepteunissen.indd 8 06-08-14 10:27

Ab Teunissen met zijn ooilammeren die hij voor eigen fok aanhoudt.

TEKST: JACQUES ENGELEN, FOTO'S: HENK RISWICK

HERMIEN EN AB TEUNISSEN

Woonplaats: Nijbroek (Gld.)
Bedrijf: Swifterfokkerij met 50 ooien en 5 rammen. 3 ha grasland in eigendom, 2 ha pacht. Ook gebruik natuurgebied, waarvan 3/4 ha begraasbaar
Beroep: Ab is onderwijsassistent dierhouderij op AOC (4 dagen per week), Hermien geeft godsdienstonderwijs op basisscholen (2 dagen per week)

Topfokkers? Dat woord zullen Ab en Hermien Teunissen uit Nijbroek zelf nooit in de mond nemen. "We hebben geen idee wat we ons daarbij moeten voorstellen. Met een Swifter ben je sowieso niet bezig het mooiste dier te fokken. Wel met rendement." Desondanks is het echtpaar trots op de prestatie van hun ooi tijdens de Dag van het Schaap. Die werd verkozen tot het mooiste schaap van Nederland. Ab: "Deze ooi is er wel één, hoor. Ze heeft karakter en wil gezien worden. Ik stond in de ring met haar, met die andere fokkers. De één na de ander ging eruit. En dan win je. Dat was genieten. Fantastische promotie voor de Swifter."

RENDEMENT

De Swifter promoten, je fokdieren vergelijken met die van collega's. Ab en Hermien Teunissen zijn er de mensen naar. "Wij vinden het plezierig dingen samen te doen." Hun ras is geen showschaap, dat beseffen ze maar al te goed. Het is een productieras. Een moederdier bij uitstek. "Als je geld wilt verdienen met schapen, moet je Swifters gaan houden."
Ab is van mening dat het aantal grootgebrachte lammeren per ooi het rendement bepaalt. "Voor vleeskwaliteit wordt in ons land niet betaald. Dus moet je het van de aantallen hebben. Ons uitgangspunt is dat elke ooi vanaf de tweede worp drie lammeren krijgt en zelf grootbrengt. Daarbinnen optimaliseren we op bespiering, uier, lengte. Als je op zulke ooien een Texelaar zet, krijg je geweldige vleeslammeren."
Ze verkopen de meeste ooilammeren aan vermeerderaars. Ab: "We krijgen te horen dat onze schapen opvallen door lengte en massa. Dat vind ik een mooi compliment. Ik zou niet zo graag horen dat ze zwaar bespierd zijn. Dat ze richting de Texelaar gaan. De Swifter moet een perfect moederdier zijn dat je combineert met een goed vaderdier."

DRIE LAMMEREN

Productie-eigenschappen zijn de belangrijkste selectiecriteria. Alle volwassen ooien brengen op dit bedrijf drie lammeren en zogen die zelf. Blijft één lam achter, dan gaat de ooi weg. Dit jaar experimenteerden de Swifterfokkers met twee enters. Die lieten ze eveneens drie lammeren grootbrengen en het lukte. De lammeren groeien allemaal hard: gemiddeld 330 gram per dag tot 80 dagen leeftijd.
Ze voeren wel flink. Een ooi met lammeren krijgt onbeperkt krachtvoer. Per saldo is dat goedkoper en minder bewerkelijk dan het derde lam aan de lambar grootbrengen, beweert Ab. Volgens Hermien zien de lammeren onder de ooi er beter uit. "Ze zijn minder grauw."
De moeders moeten 'melktypisch' zijn. Van opzij hebben ze een wigvorm: diep van achteren en wat minder diep in de voorhand. "Als ze een blokvorm hebben, geven ze geen melk", zegt de Swifterfokker. "Bij de kop speelt ook zoiets. Als die te kort is, zit je te veel op vlees. De kop moet lengte hebben."
Tot slot moet de neus zwart zijn en de staart fijn met zo weinig mogelijk wol. Ab: "Daarnaar is gewoon veel vraag. Want als een lam een bonte neus heeft, zegt een handelaar: verdraaid, er zal toch geen Engels bloed in zitten?" Een dikke lange staart staat voor vet. Hermien: "Een fijne onbewolde staart is ook schoner tijdens het aflammeren. En met zo'n staart heb je minder kans op myiasis."

ACHTERDOCHTIG

Groot is de fokkerij op dit bedrijf niet. Vijftig schapen gaan onder de rammen. Dat is inclusief enters, waarvan Ab zegt: "Hoe durf je dat te vragen!" Dan is het aantal rammen dat ze inzetten, namelijk vijf, wel aan de hoge kant. "Elke ram

>>

08-09-10_profrepteunissen.indd 9 06-08-14 10:27

Drie van de vijf dekrammen. Elke ram heeft bijzondere eigenschappen.

heeft zijn specifieke eigenschappen. Daar zoek je de ooien bij. Dat is nou net zo leuk.” Zo is er een ram met een enorm hoge vruchtbaarheidsindex, één met een opvallend brede borst, één die uitblinkt met bespiering, één met een uitstekende vleeslamindex en één die hoge punten heeft voor beenwerk. Ab en Hermien combineren alleen goede eigenschappen. Een ram met een minpunt voor een be-

‘Voor vleeskwaliteit wordt in ons land niet betaald’

paalde eigenschap koppelen ze nooit aan een ooi die ook niet goed is op dat punt. Fokken op het myomax-gen, dat staat voor extra bespiering, is geen doel op zich. Toen dit zo’n zes jaar geleden onder Swifterfokkers sterk opkwam, was Ab zelfs wat achterdochtig. Zoiets mocht geen hoofddoel zijn, was zijn redenering. Bespiering moet je simpelweg op orde houden. Inmiddels koopt hij alleen nog rammen met dubbel-myomax. Om twee redenen: na tests bleek het gen al volop in zijn schapen aanwezig, en dus goed te combineren met zijn fokkerij, en ‘de markt’ vraagt naar myomax.
Ooilammeren gaan op vier maanden leeftijd voor 125 tot 140 euro per stuk weg. Fokrammen van een half jaar oud doen 160 tot 250 euro. Voor ooilammeren is de markt erg goed. Ab en Hermien hebben nog nooit een ooilam voor de slacht hoeven verkopen. Van de gefokte rammen gaat ongeveer een derde deel voor het leven weg.
Hun bedrijf brengt geld op, maar ze rekenen de uren niet. “Dan kan ik beter vakken gaan vullen bij Albert Heijn”, zegt Ab lachend. “We steken veel tijd erin. Onze fokkerijinspanningen leveren amper wat op. Sommige potentiële kopers zijn er van half acht tot half elf. Die uren rekenen we niet en dat vinden we ook niet erg. Dit is onze leefwereld. We zijn boeren tussen de boeren.” <<

Ab en zijn zoon Arjan tonen twee kenmerken van hun Swifters: een zwarte neus en een fijne, onbewolde staart.

Zo hoort een Swifter eruit te zien: wigvormig, lang, sterk, diep en netjes bespierd.

Kengetallen 2013

Aantal ooien bij de rammen	46
waarvan ooilammeren	14
Percentage drachtig	96%
Worpgrootte enters	2,3
Worpgrootte oudere ooien	3,2
Aantal gespeende lammeren per ooi (incl. enters)	2,7
Gemiddelde lammerengroei tot 80 dagen	302 gram

08-09-10_profrepteunissen.indd 10 06-08-14 10:27